

U.G.B.A. Semester –II

Sanskrit – Elective – I (112)

રઘુવંશ મહાકાવ્ય - સર્ગ - ૧૪/ કૃ, ભૂ , અસ્ ધાતુપ્રયોગ/ પંચ મહાકાવ્યો

MCQ's

(યુનિટ - ૧,૨)

નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરીને જવાબ આપો.

- (૧) રઘુવંશના ૧૪માં સર્ગમાં કુલ કેટલા શ્લોકો છે ?(૮૭, ૭૫, ૫૦)
- (૨) પતિ રામને કષ્ટ આપનારી પોતાની જાતને સીતા કેવી ગણાવે છે ?(પાપી, દુઃખી, અલક્ષણા)
- (૩) રામ અયોધ્યામાં પ્રવેશ્યા ત્યારે નગરની સ્ત્રીઓએ તેમનું કેવી રીતે સ્વાગત કર્યું ?
(સંગરની વૃષ્ટિ કરીને, પુષ્પવૃષ્ટિ કરીને, કુમકુમ તિલક કરીને)
- (૪) રઘુવંશના ૧૪માં સર્ગમાં મોટે ભાગે ક્યા ઇંદનો ઉપયોગ થયો છે ?
(અનુષ્ટુપ, ઉપજાતિ, વસંતતિલકા)
- (૫) રામના રાજ્યાભિષેક સમયે અયોધ્યામાં શેનો ધૂપ ચોતરફ ફેલાતો હતો ?
(કાળા અગરુનો, ગૂગળનો, ચંદનનો)
- (૬) રાજ્યાભિષેક સમયે સીતાને કોણે સુંદર વેશ પહેરાવીને સુસજ્જ કરી હતી ?
(સાસુઓએ, સખીઓએ, સેવિકાઓએ)
- (૭) સીતાને કોણે અંગરાગ આપ્યો હતો ?(કૌશલ્યાએ, અનસૂયાએ, સુમિત્રાએ)
- (૮) રામના અભિષેક પ્રસંગે અયોધ્યામાં સુખપૂર્વક રહેતા સુગ્રીવ અને વિભીષણનો કેટલો સમય વિતી ગયો ?(એક માસ, ચતુર્માસ, અડધો માસ)
- (૯) પુષ્પક વિમાન કોનું હતું ?(ઇન્દ્ર, રાવણ, કુબેર)
- (૧૦) રમણીય રૂપ ધારણ કરેલી જનકનંદિની સીતા કેવા લગતાં હતાં ?(લક્ષ્મી, ગૌરી, અપ્સરા)
- (૧૧) સગર્ભાવસ્થાવાળી તેમજ લજ્જાઅનુભવતી સીતાને રામે ક્યાં બેસાડીને તેની અભિલાષા વિષે પૂછ્યું ?(બાજુમાં, ખોળામાં, પલંગમાં)
- (૧૨) રામ વક્તાઓમાં કેવા હતાં ?(અગ્રેસર, પૂજનીય, દર્શનીય)
- (૧૩) રામે પોતાના આચરણ અંગેની લોકવાચકા વિષે કોને પૂછ્યું ?

(ગુરુ વશિષ્ઠને, ભાઈ લક્ષ્મણને, ભદ્ર નામના જાસૂસને)

(૧૪) લોકાપવાદથી રામનું ચિત્ત કેવું બન્યું ? (ઉગ્ર, શાંત, હિંડોળા જેવી ચંચલ વૃત્તિવાળું)

(૧૫) રામે પોતાના વિષે ફેલાયેલી લોકાપવાદની વાત કોને બોલાવીને કહી ?

(માતાઓને, ભાઈઓને, હનુમાનને)

(૧૬) રામને મન પોતાના દેહ કરતાં શું ઘણો મોટો હતો ? (વંશ, સત્તા, યશ)

(૧૭) 'જ્હનુપુત્રી' કોને કહે છે ? (ગંગા, સરયુ, ગોદાવરી)

(૧૮) 'પુલ્નિન:' શબ્દનો શું અર્થ થાય છે ? (નદી, કિનારો, સમુદ્ર)

(૧૯) સીતાને ગંગા પાર કરાવવા લક્ષ્મણે કોની નાવનો ઉપયોગ કર્યો હતો ?

(વાલ્મિકીની, શમ્બર મુનિની, નિષાદની)

(૨૦) બેભાન સીતાને કોણ ભાનમાં લાવવાના પ્રયત્નો કર્યા ? (લક્ષ્મણે, રામે, વાલ્મિકીએ)

(૨૧) લક્ષ્મણે સીતાને ક્યાં જવાનો માર્ગ બતાવ્યો ? (અયોધ્યા, પંચવટી, વાલ્મિકીના આશ્રમ)

(૨૨) 'કુકરી' એટલે કયું પક્ષી ? (મોર, ટીટોડી, કોયલ)

(૨૩) સીતાના કહ્યા મુજબ મનુષ્યે રાજા માટે કયો ધર્મ નિર્દેશ્યો છે ?

(દાનધર્મ, પતિધર્મ, વર્ણાશ્રમધર્મ)

(૨૪) વાલ્મિકી તમસાને કેવી નદી ગણાવે છે ?

(અજ્ઞાનનો નાશ કરનારી, પાપનો નાશ કરનારી, પુણ્ય આપનારી)

(૨૫) વાલ્મિકીના કહ્યા મુજબ કોણ તેમના મિત્ર હતા ? (વશિષ્ઠ, રાજા દશરથ, ઇન્દ્ર)

(યુનિટ - ૩,૪)

નીચેનામાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરીને જવાબ આપો.

(૧) અહં કાર્ય_____|(કરોમિ, કરોતિ, કરોષિ)

(૨) છાત્રાઃ અધ્યયનં_____|(કુર્વઃ, કુરુથ, કુર્વન્તિ)

(૩) ત્વં ગૃહકાર્ય_____|(કરોષિ, કરોમિ, કરોતિ)

(૪) અધ્યાપકઃ નમઃ_____|(ભવતિ, ભવસિ, ભવન્તિ)

(૫) હનુમાન રામભક્તઃ_____|(ભવતિ, ભવસિ, ભવન્તિ)

(૬) યૂવામ વિધ્યાવાન_____|(ભવતઃ, ભવથઃ, ભવન્તિ)

(૭) વયં પ્રસન્નચિત્તઃ_____|(ભવાવઃ, ભવન્તિ, ભવામઃ)

(૮) કૃષ્ણઃ મુત્સદી_____|(ભવતિ, ભવસિ, ભવન્તિ)

(૯) આવાં વિવેકી_____|(ભવતિ, ભવામિ, ભવાવઃ)

- (૧૦) અહં રામ:_____|(અસ્તિ, અસ્મિ, સ્મઃ)
- (૧૧) શિવ મહાદેવ:_____|(સન્તિ, અસિ, અસ્તિ)
- (૧૨) યૂયં પણિડતા:_____|(સ્થઃ, સન્તિ, સતઃ)
- (૧૩) તૌ ગૃહકાર્યમ્_____|(અકરવમ્, અકરોઃ, અકુરુતામ)
- (૧૪) કાલિદાસઃ મહાકવિ_____|(અભવમ્, અભવત્, અભવન)
- (૧૫) અહં વીર:_____|(આસમ્, આસીત્, આસ્મ)
- (૧૬) 'કશ્ચિત્' શબ્દથી શરૂ થતું કાવ્ય કયું છે ?(ઋતુસંહાર, મેઘદૂત, રઘુવંશ)
- (૧૭) કુમારસંભવમાં કુલ કેટલા સર્ગ છે ?(૯૨, વિશ, સત્તર)
- (૧૮) 'અસ્તિ' શબ્દથી કયા મહાકાવ્યનો પ્રારંભ થાય છે ?(કુમારસંભવ, રઘુવંશ, શિશુપાલવધ)
- (૧૯) રઘુવંશ મહાકાવ્યમાં કુલ કેટલા સર્ગો છે ?(૧૫, ૧૯, ૨૭)
- (૨૦) કિરાતાર્જુનીય મહાકાવ્યમાં કેટલા સર્ગો છે ?(૧૮, ૨૦, ૧૦)
- (૨૧) સર્ગો મહાકાવ્યનો મુખ્ય રસ કયો છે ?(વીર, શૃંગાર, કરુણ)
- (૨૨) શિશુપાલવધ મહાકાવ્યમાં કુલ કેટલા સર્ગો છે ?(૧૭, ૨૦, ૩૦)
- (૨૩) કૃષ્ણે શિશુપાલનો શિરચ્છેદ શાનાથી કર્યો હતો ?(બાણમારીને, સુદર્શનચક્રથી, ગદા વડે)
- (૨૪) દમયંતીના પિતાનું નામ શું હતું ?(કોશલરાજ, જયદ્રથ, રાજા ભીમ)
- (૨૫) પાષાણત્રયીનો અંતિમ પથ્થર એટલે કયું મહાકાવ્ય ?
(નૈષધચરિત, કિરાતાર્જુનીય, શિશુપાલવધ)

જવાબ :

- (૧) રઘુવંશના ૧૪માં સર્ગમાં કુલ કેટલા શ્લોકો છે ?(૮૭)
- (૨) પતિ રામને કષ્ટ આપનારી પોતાની જાતને સીતા કેવી ગણાવે છે ?(અલક્ષણા)
- (૩) રામ અયોધ્યામાં પ્રવેશ્યા ત્યારે નગરની સ્ત્રીઓએ તેમનું કેવી રીતે સ્વાગત કર્યું ?
(સંગરની વૃષ્ટિ કરીને)
- (૪) રઘુવંશના ૧૪માં સર્ગમાં મોટે ભાગે કયા છંદનો ઉપયોગ થયો છે ? (ઉપજાતિ)
- (૫) રામના રાજ્યાભિષેક સમયે અયોધ્યામાં શેનો ધૂપ ચોતરફ ફેલાતો હતો ? (કાળા અગરુનો)
- (૬) રાજ્યાભિષેક સમયે સીતાને કોણે સુંદર વેશ પહેરાવીને સુસજ્જ કરી હતી ? (સાસુઓએ)
- (૭) સીતાને કોણે અંગરાગ આપ્યો હતો ?(અનસૂયાએ)
- (૮) રામના અભિષેક પ્રસંગે અયોધ્યામાં સુખપૂર્વક રહેતા સુગ્રીવ અને વિભીષણનો કેટલો સમય વિતી ગયો ?(અડધો માસ)

- (૯) પુષ્પક વિમાન કોનું હતું ? (કુબેર)
- (૧૦) રમણીય રૂપ ધારણ કરેલી જનકનંદિની સીતા કેવા લગતાં હતાં ? (લક્ષ્મી)
- (૧૧) સગર્ભાવસ્થાવાળી તેમજ લજ્જાઅનુભવતી સીતાને રામે ક્યાં બેસાડીને તેની અભિલાષા વિષે પૂછ્યું ? (ખોળામાં)
- (૧૨) રામ વક્તાઓમાં કેવા હતાં ? (અગ્રેસર)
- (૧૩) રામે પોતાના આચરણ અંગેની લોકવાયકા વિષે કોને પૂછ્યું ? (ભદ્ર નામના જાસૂસને)
- (૧૪) લોકાપવાદથી રામનું ચિત્ત કેવું બન્યું ? (હિંડોળા જેવી ચંચલ વૃત્તિવાળું)
- (૧૫) રામે પોતાના વિષે ફેલાયેલી લોકાપવાદની વાત કોને બોલાવીને કહી ? (ભાઈઓને)
- (૧૬) રામને મન પોતાના દેહ કરતાં શું ઘણો મોટો હતો ? (યશ)
- (૧૭) 'જ્હનુપુત્રી' કોને કહે છે ? (ગંગા)
- (૧૮) 'પુલ્નિન:' શબ્દનો શું અર્થ થાય છે ? (કિનારો)
- (૧૯) સીતાને ગંગા પાર કરાવવા લક્ષ્મણે કોની નાવનો ઉપયોગ કર્યો હતો ? (નિષાદની)
- (૨૦) બેભાન સીતાને કોણ ભાનમાં લાવવાના પ્રયત્નો કર્યા ? (લક્ષ્મણે)
- (૨૧) લક્ષ્મણે સીતાને ક્યાં જવાનો માર્ગ બતાવ્યો ? (વાલ્મિકીના આશ્રમ)
- (૨૨) 'કુકરી' એટલે કયું પક્ષી ? (ટીટોડી)
- (૨૩) સીતાના કહ્યા મુજબ મનુષ્યે રાજા માટે કયો ધર્મ નિર્દેશ્યો છે ? (વર્ણાશ્રમધર્મ)
- (૨૪) વાલ્મિકી તમસાને કેવી નદી ગણાવે છે ? (અજ્ઞાનનો નાશ કરનારી)
- (૨૫) વાલ્મિકીના કહ્યા મુજબ કોણ તેમના મિત્ર હતા ? (રાજા દશરથ)

(યુનિટ - ૩,૪)

જવાબ :

- (૧) અહં કાર્ય_____|(કરોમિ)
- (૨) છાત્રાઃ અધ્યયનં_____|(કુર્વન્તિ)
- (૩) ત્વં ગૃહકાર્ય_____|(કરોષિ)
- (૪) અધ્યાપકઃ નમઃ_____|(ભવતિ)
- (૫) હનુમાન રામભક્તઃ_____|(ભવતિ)
- (૬) યૂવામ વિધ્યાવાન_____|(ભવથઃ)
- (૭) વયં પ્રસન્નચિત્તઃ_____|(ભવામઃ)

- (૮) કૃષ્ણઃ મુત્સદી_____|(ભવતિ)
- (૯) આવાં વિવેકી_____|(ભવાવઃ)
- (૧૦) અહં રામઃ_____|(અસ્મિ)
- (૧૧) શિવ મહાદેવઃ_____|(અસ્તિ)
- (૧૨) યૂયં પણ્ડિતાઃ_____|(સ્થઃ)
- (૧૩) તૌ ગૃહકાર્યમ્_____|(અકુરુતામ્)
- (૧૪) કાલિદાસઃ મહાકવિ_____|(અભવત)
- (૧૫) અહં વીરઃ_____|(આસમ્)
- (૧૬) 'કશ્ચિત્' શબ્દથી શરૂ થતું કાવ્ય કયું છે ?(મેઘદૂત)
- (૧૭) કુમારસંભવમાં કુલ કેટલા સર્ગો છે ?(સત્તર)
- (૧૮) 'અસ્તિ' શબ્દથી કયા મહાકાવ્યનો પ્રારંભ થાય છે ?(કુમારસંભવ)
- (૧૯) રઘુવંશ મહાકાવ્યમાં કુલ કેટલા સર્ગો છે ?(૧૯)
- (૨૦) કિરાતાજુનીય મહાકાવ્યમાં કેટલા સર્ગો છે ?(૧૮)
- (૨૧) સર્ગો મહાકાવ્યનો મુખ્ય રસ કયો છે ?(વીર)
- (૨૨) શિશુપાલવધ મહાકાવ્યમાં કુલ કેટલા સર્ગો છે ?(૨૦)
- (૨૩) કૃષ્ણે શિશુપાલનો શિરચ્છેદ શાનાથી કર્યો હતો ?(સુદર્શનચક્રથી)
- (૨૪) દમયંતીના પિતાનું નામ શું હતું ?(રાજા ભીમ)
- (૨૫) પાષાણત્રયીનો અંતિમ પથ્થર એટલે કયું મહાકાવ્ય ? (નૈષઘચરિત)

